

(PICU) برنامه آموزشی دوره تکمیلی تخصصی مراقبت های ویژه کودکان

عنوان دوره : مراقبت های ویژه کودکان

Pediatric critical care medicine (picu)

تعریف دوره :

دوره مراقبت های ویژه کودکان یک دوره چند تخصصی است که از رشته های کودکان- بیهوشی و جراحی منشعب شده دانش آموختگان آن با مراقبت های همه جانبه درمانی، حمایتی و مدیریتی وظیفه تامین، حفظ و ارتقای سلامت کودکان شدیداً بدحال با شرایط تهدیدکننده حیات و یا اختلال عملکرد چند عضوی در هنگام بستری- ترخیص و یا انتقال بیمار را برعهده دارند.

طول دوره آموزش :

طول مدت دوره آموزشی مراقبت های ویژه کودکان ۱۸ ماه می باشد .

مقدمه :

با توجه به پیشرفت هایی که در طب کودکان ایجاد شده است و نیز پیچیدگی و تغییر الگوی بیمار یها ، در کشور ما چون دیگر کشورهای دنیا ، به رشته مراقبت ویژه کودکان برای سرویس دهی به بیماران بدحال و خطیر در این سنین نیاز می باشد آگاهی خانواده ها و توقعات آنها و نیز تعداد کمتر فرزندان برای دریافت خدمات بهتر به ویژه در شرایط بحرانی، ضرورت ایجاد دوره مراقبت های ویژه کودکان را ایجاب می کند .

در بسیاری از کشورهای پیشرفته سال هاست که آموزش دستیار فوق تخصصی در این رشته برای رفع نیازهای آموزشی و درمانی به صورت منسجم مورد توجه قرار گرفته و این موضوع برای کشور ما نیز لازم به نظر می رسد.

کمبود کیفی و کمی خدمات پزشکی در بخش مراقبت ویژه باعث افزایش میزان مرگ و میر و موریبیدیتی و طول اقامت بیماران بستری در بخش مراقبت ویژه و اتلاف هزینه های پزشکی ارائه شده توسط دست اندرکاران مراقبت های سلامت می باشد.

انتظار می رود با گسترش منطقی و مطابق با نیاز دانشگاههای کشور در این رشته بتوان بر مشکلات حاضر و شایعی همچون تاخیر پذیرش بیماران نیازمند به ای سی یو ، پذیرش بیماران بدون اندیکاسیون و بالعکس ، اقامت طولانی - ارائه درمان توسط پرشکان آموزش ندیده ، پایش ناقص بیماران و استفاده ناکافی از روشهای تداخلی پیشرفته ، افزایش هزینه های غیرضروری برخورد نامناسب با مشکلات عاطفی- روانی بیماران و همراهان ، کنترل و پیشگیری و درمان عفونت های بیمارستانی فایق آمد.

رسالت: رسالت این دوره تربیت متخصصینی آگاه ، مدیر ، نوآور، جستجوگر متخلق به اخلاق معنوی و حرفه ای است که با سبک دانش- مهارت بینش و مدیریت بهینه بتوانند به گونه ای موثر و تلفیق یافته و در سطح عالی این توانمندی ها را در تثبیت حیات و مراقبت بیماران بدحال به صورت انفرادی یا در قالب تیم تخصصی به کارگیرند. همچنین در زمینه آموزش

نیروهای تخصصی پرستاری و آموزش در جامعه فعال بوده و پژوهش در زمینه ارتقا سلامت و کاهش عوارض و هزینه های درمان را به انجام برسانند.

ارزش ها و باورها :

- (۱) کاهش مرگ و میر در جامعه
- (۲) بهبود کیفیت زندگی
- (۳) احترام به حقوق بیماران
- (۴) تاکید به اخلاق حرفه ای
- (۵) جامعه نگری

نقش های دانش آموختگان در جامعه :

دانش آموختگان در این دوره در نقش های زیر در جامعه ایفای نقش می نمایند :

- تشخیصی - درمانی - مراقبتی
- آموزشی
- پژوهشی
- مشاوره ای
- مدیریتی

وظایف حرفه ای دانش آموختگان

در نقش تشخیصی - درمانی - مراقبتی :

- _ اخذ شرح حال و انجام معاینات تخصصی و ثبت یافته ها در پرونده
- _ درخواست منطقی آزمایشات پاراکلینک
- _ انجام رویه های تشخیصی و درمان مناسب
- _ درخواست مشاوره های تخصصی موردنیاز
- _ تشخیص بیماری و ثبت آن در پرونده
- _ انتخاب رویکرد مناسب درمانی اعم از درمان های دارویی - جراحی - توان بخشی - حمایتی
- _ تجویز منطقی داروها
- _ به کارگیری اقدامات توان بخشی
- _ به کارگیری اقدامات توان بخشی
- _ پیگیری بیماران و در صورت نیاز ارجاع آنها
- _ برقراری ارتباط موثر و مطلوب حرفه ای با بیمار - خانواده - اعضای تیم درمانی
- _ انجام روش های مناسب تغذیه ای و وریدی - معده ای - روده ای
- _ کمک به بهبود فضای فیزیکی موردنیاز بیمار

- _ اقدامات لازم جهت بازتوانی بیماران
- مشارکت در ثبت و انتقال مناسب بیمار بدحال
- _ نظارت بر ثبت اطلاعات و تنظیم مدارک پزشکی مرتبط
- _ اجرای پروتوکل های تدوین شده

در نقش آموزشی :

- _ آموزش بیماران- همراهان- اعضای تیم سلامت
- _ مشارکت در تدوین متون آموزشی و دستورالعمل ها در حیطه تخصصی مرتبط
- _ مشارکت در آموزش رده های پایین تر

در نقش مشاوره ای :

- _ ارائه مشاوره تخصصی به بیماران- همراهان و همکاران نظام سلامت

در نقش پژوهشی :

- _ انتخاب موضوع طرح تحقیقاتی با هماهنگی با رئیس بخش و تهیه پروپوزال در طی شش ماه اول شروع دوره آموزشی و تصویب آن در شورای پژوهشی گروه و دانشگاه و در نیمه نخست سال دوم نگارش مقاله و اخذ پذیرش و چاپ در یکی از مجلات معتبر و سپس دفاع انجام دهند.
- _ همکاری در طرح های پژوهشی نظام سلامت

انتظارات اخلاق حرفه ای دستیاران :

- الف) در حوزه نوع دوستی
 - _ منافع بیمار را بر منافع خود ترجیح دهند
 - _ در مواجهه با بیماران مختلف عدالت را رعایت کنند
 - _ در برخورد با بیماران به تمام ابعاد جسمی- روانی و اجتماعی آن توجه داشته باشند
 - _ در تمامی مراحل مراقبت از بیماران وقت کافی صرف نمایند
 - _ به خواسته ها و آلام بیماران توجه داشته باشند
- ب) در حوزه وظیفه شناسی و مسئولیت
 - _ نسبت به انجام وظایف خود تعهد کافی داشته باشند
 - _ به سوالات بیماران پاسخ دهند
 - _ اطلاعات مربوط به وضعیت بیمار را با مناسب ترین شیوه در اختیار همراهان قرار دهد
 - _ از دخالت های بی مورد در کار همکاران پرهیز نمایند
 - _ برای مصاحبه- معاینه و هر کار تشخیصی- درمانی از بیماران اجازه بگیرد
 - _ در تمامی مراحل مراقبت و انتقال بیماران احساس مسئولیت نمایند

توانمندی ها و مهارت های پروسیجر مورد انتظار :

- الف) توانمندی ها
- گردآوری و ثبت اطلاعات:
- * برقراری ارتباط
- * اخذ شرح حال
- * ارزیابی و معاینه بیماران
- * درخواست منطقی آزمایشات پاراکلینیک
- * انجام پروسیجرهای تشخیصی در صورت لزوم
- * ثبت اطلاعات و تکمیل مدارک پزشکی

استدلال بالینی ، تشخیصی و تصمیم گیری برای بیمار :

- * تفسیر آزمایشات پاراکلینیک
- * ادغام یافته های بالینی و پاراکلینیکی
- * استنتاج و قضاوت بالینی
- * تشخیص بیماری
- * تصمیم گیری بالینی و حل مساله

اداره بیمار :

- * مراقبت از بیمار
- * تجویز منطقی دارو
- * انجام اقدامات تشخیصی درمانی مناسب
- * درخواست مشاوره پزشکی
- * ارجاع بیمار
- * آموزش بیمار
- * پیگیری بیمار

توانمندی های دیگر :

- * پژوهش
- * ارائه مشاوره های تخصصی
- * طبابت مبتنی بر شواهد
- * استفاده از رایانه و جستجوی اطلاعات علمی در منابع الکترونیکی
- * توانایی رهبری در شرایط بحرانی و برقراری تیم دینامیک مناسب

حداقل دفعات انجام مستقل برای یادگیری	پروسیجر
۲۰	کانولاسیون خون شریانی
۲۰	کانولاسیون وریدهای محیطی
۲۰	گذراندن کاتتر ورید مرکزی از وریدهای گردنی
۲۰	گذراندن کاتتر ورید مرکزی از ورید فمورال
۲۰	ارزیابی فشار ورید مرکزی
۵۰	تهویه مکانیکی با مدهای پیشرفته
۵۰	تهویه مکانیکی با مدهای معمولی
۵۰	تهویه مکانیکی غیرتهاجمی
۵۰	انجام تغذیه انترال (روده ای)
۵۰	انجام تغذیه وریدی
۴۰	لوله گذاری داخل تراشه
۲۰	گذاشتن ماسک حنجره ای
۵۰	استفاده و راه اندازی انواع ونتیلاتور
۲۰	انجام برنکوالوئولارلاواژ غیربرنکوسکوپیک
۱۰	گذاشتن لوله ی تراکئوستومی و پلورال کتتر
۱۰	آسپیراسیون مایع پلور
۱۰	در داخل مغز استخوان گذاشتن سوزن
۱۰	آسپیراسیون مایع اسیت
۱۰	دفیبریلاسیون و شوک قلبی
۲۰	کاپنوگرافی
۲۰	سونوگرافی قفسه سینه در حیطة ای سی یو برای تشخیص و مداخله
۲۰	انجام اکوکاردیوگرافی در حیطة ای سی یو برای تشخیص و مداخله

برنامه روتیشن دستیاران فلوشیپ مراقبت ویژه کودکان

۱ماه	آشنایی با قوانین- دستورات و راهنماها- برنامه های آموزشی- شرح وظایف	سال اول
۱۰ماه	راند بخش مراقبت ویژه کودکان امام حسین	
۱ماه	مرخصی	
۱ماه	روتاسین جراحی کودکان	سال دوم
۱ماه	روتاسیون قلب کودکان	
۱ماه	روتاسیون اتاق عمل	
۱ماه	روتاسیون انتخابی (ای سی یو بزرگسال ، رادیولوژی ، ان ای سی یو)	
۲ماه	راند بخش مراقبت ویژه کودکان امام حسین	

برنامه های آموزشی :

الف) کنفرانس ها

اتندینگ کنفرانس : روزهای ۱شنبه طبق برنامه قبلی یک کنفرانس توسط اساتید و یا فوق تخصصی در رابطه با موضوعات مطرح شده ارائه می گردد.

کنفرانس فلو : برگزاری کنفرانس در روزهای سه شنبه هر هفته از ساعت ۱۱- ۱۲ صبح با حضور اساتید و فلوهای بخش بر اساس نیازهای آموزشی تعیین و برگزار می گردد.

Text Review: با حضور یکی از اساتید و فلوهای بخش روزهای ۵شنبه هر هفته در بیمارستان امام حسین(ع) برگزار می گردد.

Morning report: روزهای شنبه- دوشنبه- چهارشنبه ساعت ۸- ۹ هر روز در بیمارستان امام حسین(ع) برگزار می گردد.

برنامه کشیک ها :

در سال اول فلوها تعداد ۱۰- ۶ کشیک موظفی در بیمارستان امام حسین(ع) به صورت مقیم در نظر گرفته شده و در سال دوم تعداد ۶- ۴ کشیک در نظر گرفته شده است.

تمامی روزهای تعطیلات به صورت ویزیت صبح روز تعطیل به همراه رزیدنت ارشد ویزیت بیماران انجام می گردد .

توانایی هایی که دستیاران در بخش های چرخشی باید کسب نمایند (به تفکیک هر بخش)

(۱) بخش قلب

- معاینه قلبی - عروقی
- توانایی ارزیابی نوار قلب
- توانایی ارزیابی کلیشه رادیولوژی بیماریهای شایع قلبی
- توانایی برخورد فوری با بیماریهای شایع قلبی
- توانایی برخورد با آریتمی های شایع قلبی
- توانایی در گرفتن نماهای استاندارد اکوکاردیوگرافی
- توانایی در گرفتن اکوکاردیوگرافی M-mode برای محاسبه اندازه ها و قدرت انقباضی قلب
- توانایی در تشخیص پریکاردیال افیوزن و مشخص نمودن شدت آن و تامپوناد

(۲) بخش نوزادان

- توانایی معاینه بالینی نوزاد
- توانایی احیا - تثبیت و انتقال نوزادان
- توانایی استفاده از داروهای مخدر - آرام بخش - بیهوشی در نوزادان
- توانایی انجام پروسیجرهای مخصوص نوزادان در ان ای سی یو
- آشنایی با دستگاههای مورد استفاده در ان ای سی یو

(۳) اتاق عمل بیهوشی

- توانایی لوله گذاری دهانی و بینی
- به کار بردن انواع داروهای سداتیو و ضد درد
- آشنایی و کسب مهارت القاء بیوشی به روش استنشاقی

(۴) جراحی کودکان

- توانایی شناسایی کودک با اورژانس های جراحی و دچار تروما و انجام اقدامات اولیه
- توانایی انجام مراقبت های قبل و بعد از عمل جراحی های رایج
- توانایی شناسایی مسایل مرتبط با مراقبت از کودک دچار تروما
- مشاهده تراکئوستومی

(۵) رادیولوژی

- آشنایی با انواع تصویربرداری رایج کودکان
- آشنایی با انواع درخواست های تصویربرداری
- توانایی انجام سونوگرافی اورژانس شکم و قفسه سینه

تنوع و حداقل تعداد بیماری های اصلی مورد نیاز در سال	بیماری در بخش
۵۰ مورد	بیماران با اختلال همودینامیک و شوک
۵۰ مورد	بیماران نارسایی تنفسی حاد
۵۰ مورد	بیماران اعصاب مانند اختلالات نوروماسکولار تشنج و نورومتابولیک
۵۰ مورد	بیماران غدد داخلی و متابولیسم
۵۰ مورد	بیماران عفونی مانند بیماران مبتلا به سپسیس و عفونت های منتشر و پیشرفته
۲۰ مورد	بیماریهای پیشرفته کبدی مانند بیماران مبتلا به نارسایی کبد
۵۰ مورد	بیماران کلیوی دچار نارسایی حاد و اختلالات اب و الکترولیت
۲۰ مورد	مسمومیت ها
۵۰ مورد	بیماران نیازمند مراقبت های ویژه بعد از عمل جراحی
۵۰ مورد	بیماران قلبی

منابع درسی :

الف) کتب اصلی

- 1) Rogers text book of pediatric intensive care
- 2) Zimmerman text book of pediatric critical care
- 3) Pediatric critical care medicine, Basic science and clinical Evidence Dereks . Wheeler

ب) مجلات اصلی

- 1) Pediatric critical care medicine
- 2) Pediatrics Official journal of the American academy of pediatric
- 3) Critical care medicine Official journal of the society of critical care medicine

